

МИСЪЛЪ

Седмично излизващ обществено-политически вестник
Уредба Редакционен Комитет
И. В. СИМОНОВЪ, 180, Тел. № 2167

ГОДИНА ВТОРА
7. VI. 1931

37

БРОЯ
ДВА ЛЕВА

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО
ИВ. Г. ИГНАТОВЪ & СИНОВЕ — СОФИЯ
УЛ. КЛЕМЕНТИНА № 11, Тел. 310

МАКЕДОНИЯ — СТРАНАТА НА РОБСТВОТО

В. Ив. Василевъ

Автономна Македония

Първият апостол на македонската революция е бил не само смел и гениален конспиратор, но и мъдър политик. Защото преди близо 40 години тук ни напикала една чудно мъдра политическа програма, спазвана не само за Македония, но и за всички балкански народи. Сега поне, когато ние гледаме предъ себе си унищожено мъченическото дело на десетки наши поколения, изтъпани от неопознатата болка, а балканските народи въобще, стоим по-ожесточени от вѣнога, един срещу други, всички трябва да признаем това. И не само да го признаем, но и да се поучим. Защото народът б-ха бил дясно по-несчастен, ако и отъ най-страшният си несъществуване безъ поука. За насъ няма никаква съмнение, че и Македония и България б-ха имали съвсем по-друга участъ днесъ, ако тукъ въ царството и главно тѣзи, които ржкоко-дѣха държава и общество, б-ха по-добре разбрали и държава повече смѣли за исканията на Солунъ, Скопие, Битоля и Штип и всички б-ха стоили твърдо на тѣзи.

Тѣзи, които владѣли Македония днесъ, алчни и безогледни завоеватели, тѣ се възползуваха преди всичко отъ грѣшниятъ на българската държавна политика, която безъ въсякакви разумни приквѣти на Македония, върху Скопие сѣмело на спорна гръбско-българска зона и отвори път на завоевателниятъ имъ стремежи.

Жестоки граници разделятъ Македония днесъ на части. България е ограбена и разорена. Единъ ирвеченъ съюзъ между България и Атина е на поюкъ за унищожението на всички българско въ Македония и не само тамъ. Ние стоимъ, опърдени отъ пламъцитъ на изгорениятъ ни ящи, предъ хиляди гробове на знайни и незнайни наши брѣта; училищата ни сѣ затворени, нашитъ църкви — сжшо. Несъществува е пълно. Но... борбата продължава, защото и следъ всички изпитания, Македония запази свои огъни за животъ. Изпитанията замалиха само нейната вяла, възникна нейния духъ, утвърдиха нейната младостъ.

Прѣзъ много граници, духътъ на Македония е единенъ и сега, всички македонски сили сѣ съслетни въ пътя за автономията на Македония, и не само защото другъ пътъ няма, но защото днесъ повече отъ вѣнога ний сме убедени, че този пътъ единственъ може да ни изведе къмъ пълното на нашето поробено отечество, къмъ помирение и облягане на балканскитъ народи. Всичко друго е паметивъ, мажия и заблуди.

Ние си чудимъ за това, че сърби и гърци не искатъ да чуятъ за автономията на Македония, тѣ никога не сѣ били за нея и още по-малко сега. Чудно е, че и тукъ, въ България, ние не сме добре разбрали. Не сѣ малко срѣдътъ, обществен и политически, които се смущаватъ и недо-волствуватъ, когато ние пладарили автономията на Македония, готови да ни обикнатъ въ националенъ североизтокъ.

Отъ изтогледство, разбира се. Защото, както вече казахъ да се немилъ българинъ, който да е прогнелъ автономията на Македония, като се знае, че няма другъ пътъ за спасение на стѣпелитъ хиляди български въкъ. Тѣзи, които ни съветъ трѣбватъ на всички България, грѣшатъ толкова, колкото и онези, които ни съветватъ да се издвоимъ въ покрайностивото, което ни дѣлава дѣлвоборитъ за мѣлчествата. Велика България е мѣлчествена. Една, национална и национална метаформа е най-важниятъ и първо издвоилството за това. Какво може да се очаква отъ договоритъ за покрайностивото на македонизмъ? Какво ни дѣла-

соха тѣ, отиватъ се подписаха, ето вече 12 години?

Нека се обединимъ всички българини предъ всичко по този пътъ, който — истинниятъ на последнитъ четири дететилѣтвѣ ни казва това — единственъ води къмъ

Сотиръ Яневъ

Мисълта за Македония

„Кръвта и земята не сѣ нищо друго, освѣнъ естествени основи на нацията, тѣ сѣ гравитация материалъ и на всички национална култура“ — писа неотдавна немскиятъ социалистъ Херманъ Хеллеръ.
Кръв и земя — това сѣ главниятъ из-

ване правата на Македония чрезъ гражданствата, които ни носи дѣлвоборитата и културно-демократичната национализъмъ на следвоенната епоха — всички тѣ считатъ за ексмоса!

Сжществуването на Македонския въпросъ като културенъ въпросъ за българското племе и като проблемъ на балканското стопанско и политическо сътрудничество. Всички признаватъ още: несъществуващия духъ и правото на македонския българинъ да се борѣ за своето човѣшко и национално сжществуване, отречено отъ дѣлвоборитата владѣтели на македонската зона.

Мисълта за Македония, а продължение на революционнитъ Ботѣвски традиции отъ нашата предсвободителна епоха. За Македония отдавна време и дѣрчи най-големитъ наши поети и мислитѣли Вазовъ, Панчо Славейковъ, Яворковъ, Антонъ Страшимировъ, Чаленкировъ, Трайковъ. Половината въкъ Македонскитъ въпросъ била централна, още на националната политика на българската държава; той е и днесъ Демократична мѣчъ, който вѣки напредъ Балканитъ и смущава Европа, която допусна дѣлвоборитъ граници, неспрѣдъ следъ войната и измачаните вѣлѣта на народитъ, които се борѣ за самоуправление.

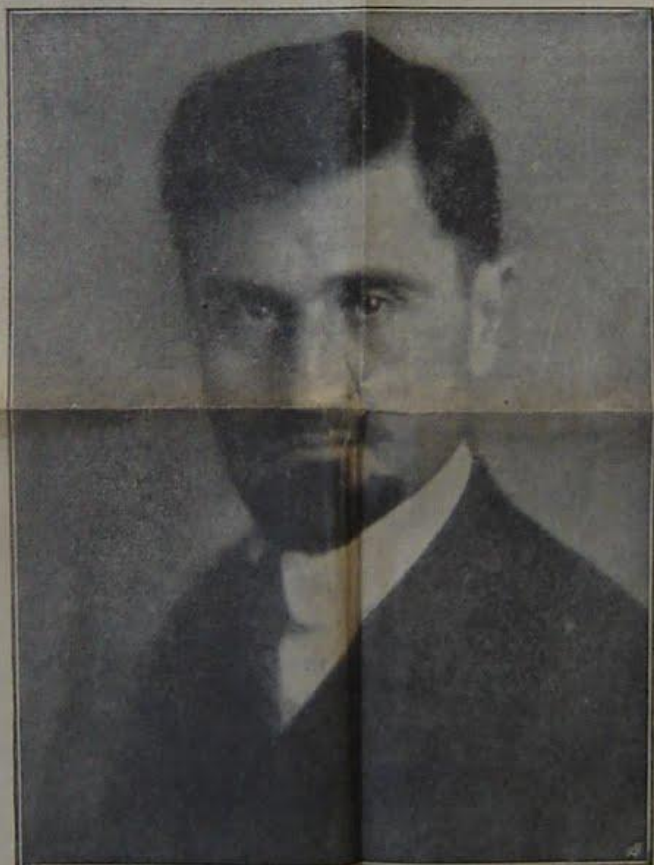
Въпросътъ за Македония е и днесъ актуаленъ.

Нашата сегашна интелектуална генерация е изправена предъ историческата задача да обедини и седнажи, доколкото това е възможно, възгледитъ за Македония и борбата за нейното право. Защото се знае, че за голѣмитъ задачи сѣ потребни общи и продължителни усилия. Исторически погледнато, българскитъ националенъ въпросъ се сложил ясно като проблема на нашето държавно сжществуване, както въобщо всички познати на българската държава. Напредналото икономическо и културно развитие на Европа се отразил дълбоко и върху българския животъ, въ който зѣлѣта видно нѣмто новитъ обществен икономически и политически. Настали неизбѣжна конкуренция между националната и социална проблеми, между националната и социална идеологии.

На сегашната наша интелектуална генерация предстои да създаде синтетика между тѣзи две идеологии, да ги примиритъ и съгласува. Но какъ? Убежденъ сме — не иначе, освѣнъ като се създаде нова връзка на българското национално движение съ стремежата теоретична сила на западната демократия, която полага усилия да организира свѣтовното стопанство и свѣтовния миръ върху основитъ на националната и икономическо равновесие, върху интернационалното стопанско и културно сътрудничество.

Ако българската обществена мисъл успѣе да направи отъ Македония една жива проблема на балканския миръ и проблема на европейската демократия, тѣ ще мажѣни само най-големъ дълъгъ.

Сотиръ Яневъ

Годоръ Александровъ — легендарния синъ на Македония

по-свѣтло бждеще — и Македония, и България, и всички балкански страни — автономията на Македония. Да се мѣлимъ да спечелимъ, после и другитъ за тази целъ въ името на общото добруване и братство.

Ние не се стѣсваме да признаемъ, ние го казваме на всѣтушване, че поробена Македония ще продължава да траи мѣлата на всички балкански народи, докато въпросите граници и най-черно робство може да се търпятъ още на европейска земя.

Миръ нека въ всички. Знаемъ и ние, че мирътъ е много цененъ даръ, но миръ въ свобода, миръ въ равенство. За такъвъ миръ изпитвѣни и ние, за такъвъ миръ страда въ силни и се борѣ до кръвъ Македония. Този миръ на Балканитъ ще изстане само въ дела когато нийка да ний робство по тѣзи и Македония ще получи своята свобода и независимостъ.

Ние се надяваме, че наредъ съ всички други политически обстоятелства, пробуждащата се човѣшка съвестъ ще се наложи на всички тѣзи сили и ще отвори пътя на този човѣкъ денъ.

В. Ив. Василевъ

ниции на националния темпераментъ, на характера и мисълта на единъ народъ. Отихъ тамъ една концепция да сложимъ едно нме!

— Македония!

Предъ нашѣ духовитъ погледъ веднага обживава племенитата ни стѣжѣ, която е изживала въравамъ подвизи и легендарни дела да се възполза свободата на македонската земя. Фазиситъ, презъ които е прѣминала борбата за македонската независимостъ, сѣ революционитъ и войнитъ срѣдени съ огромни морални и материални жертви. Моментъ на възхода и оптимизмъ сѣ е резултатъ съ години на борбата и отчаяние. И може би тъмно тѣзи дѣлвоборитъ плзвратности въ сжбата на македонското дѣло, сѣ отразили въ мисълта на Македонския дълбоки противоречия. И дѣлвоборитъ — опрѣжени на тѣзи мисловна противоречия сѣ били голѣмитъ различия въ мѣлчѣнитъ и тактиката на борбата.

Ако нийка обиколитъ обединителни възглѣди мисълта за Македония, примирението на чистата революционна борба, мажѣнитъ поколения на военнитъ интереси, както и всички радостемъ за призна-

И ний презъ сѣли насивдн
Обръщаме за сѣмъ нѣмъ
Назадъ къмъ склпи нашъ предѣли
Угадвалъ въоръ — за сѣмъ нѣмъ
Простираме рѣце въ окови
Къмъ нашия изгубенъ рай,
Горнина скръбъ сърца ни тропи,
Процавай роденъ край!

П. К. Цворовъ

В. Ив. Василев

Автономна Македония

Първите апостоли на македонската революция са били не само смели и гениални конспиратори, но и мъдри политици. Защото преди 40 години те ни написаха една чудно мъдра политическа програма, спасителна не само за Македония, но и за всички балкански народи. Сега поне, когато ние гледаме пред себе си унищожено политическото дело на десетки наши поколения, изтръпнали от непоносима болка, а балканските народи въобще, стоят по-ожесточени от всякога, едни срещу други, всички трябва да признаем това. И не само да го признаем, но и да се поучим. Защото народите биха били двойно по-нещастни, ако и от най-страшните си нещастия излизаха без поука. За нас няма никакво съмнение, че и Македония и България биха имали съвсем по-друга участ днес, ако тук в царството и главно тези, които ръководеха държава и общество, бяха по-добре разбрали и държаха повече сметка за исканията на Солун, Скопје, Битоля и Щип и всички бяха стояли твърдо на тях.

Тези, които владеят Македония днес, алчни и безогледни завоеватели, те се възползваха преди всичко от грешките на българската държавна политика, която без всякакъв разум прие поделбата на Македония, хвърли върху Скопје сянката на спорна сръбско-българска зона и отвори път на завоевателните им стремежи.

Жестоки граници разделят Македония днес на части. България е ограбена и разорена. Един мрачен съюз между Белград и Атина е на поход за унищожението на всичко българско в Македония и не само там. Ние стоим, опърлени от пламъците на изгорените ни къщи, пред хиляди гробове на знайни и незнайни наши братя; училищата ни са затворени, нашите църкви - също. Нещастieto е пълно. Но... борбата продължава, защото и след всички изпитания, Македония запази своя огън за живот. Изпитанията закалиха само нейната сила, възвисиха нейния дух, утвърдиха нейната мъдрост.

През много граници, духът на Македония е единен и сега, всички македонски сили са сплотени в пътя за автономията на Македония, и не само защото друг път няма, но и защото днес повече от всякога ние сме убедени, че този път единствен може да ни изведе към спасението на нашето поробено отечество, към помирение и сближаване на балканските народи. Всичко друго е палиатив, илюзия и заблуди.

Но се чудим за това, че сърби и гърци не искат да чуят за автономията на Македония, те никога не са били за нея и още по-малко сега. Чудно е, че и тука,

в България, ние не сме добре разбрани. Не са малко средите, обществени и политически, които се смущават и недоволстват, когато ние пледираме автономията на Македония, готови да ни обвинят в национален сепаратизъм.

От късогледство, разбира се. Защото, как иначе може да се намери българин, който да е против автономията на Македония, като се знае, че няма друг път за спасение на стотиците хиляди българи в нея. Тези, които ни сочат границите на велика България, грешат толкова, колкото и онези, които ни съветват да се задоволим с покровителството, което ни дават договорите за малцинствата. Велика България е изключена. Една незапомнена национална катастрофа е най-голямото и пряко доказателство за това. Какво може да се очаква от договорите за покровителстване на малцинствата? Какво ни донесоха те, откакто се подписаха, ето вече 12 години?

Нека се обединим всички българи преди всичко по този път, който - историята за последните четири десетилетия ни казва това - единствен води към по-светло бъдеще - и Македония, и България, и всички балкански страни - автономията на Македония. Да се мъчим да спечелим после и другите за тази цел в името на общото добруване и братство.

Ние не се стесняваме да признаем, ние го казваме на всеослушание, че поробена Македония ще продължава да трови живота на всички балкански народи, докато варварска граница и най-черно робство може да се търпят още на европейска земя.

Мир искат всички. Знаем и ние, че мирът е, много ценен дар, но мир в свобода, мир в равенство. За този мир копнеем и ние, на такъв мир в сълзи се бори до кръв Македония. Този мир на Балканите ще настане само в деня когато няма да има робство там и Македония ще получи своята свобода и независимост.

Ние се надяваме, че наред с всички други политически обстоятелства, пробуждащата се човешка съвест ще се наложи на всички тъмни сили и ще отвори пътя на този чакан ден.

В. Ив. Василев